

Ἄληθεύει μὲν ὅτι ὁμολογοῦμεν ὑπακοὴν καὶ πίστιν εἰς τοὺς βασιλεῖς τῆς Περσίας, ἀλλὰ δὲν μᾶς ἐπιβαρύνει ἡ αὐστηρὰ ἐξουσία, ἥτις πολλάκις ἀφανίζει τοὺς ἡμετέρους γείτονας, τοὺς γονίμους πεδιάδας καὶ πλουσίας πόλεις ἔχοντας. Τίποτε δὲν εὐρίσκεται εἰς τὴν Κουρδιστάν νὰ ἐφελκύσῃ ἔχθρους. Ἡ πατρίς μας εὐπορεῖ μόνον," ἐπρόσθεσε μειδιῶν, "ἀπὸ γενναίους ἄνδρας καὶ εὐρώστους ἵππους."

Τὰ ἤθη τῶν Κούρδων εἶναι ὡς τὰ τῶν ἄλλων νομαδικῶν φυλῶν τῆς Ἀσίας. Τὰ ὄρη παρέχουσι τροφὴν εἰς τὰ ποίμνια, τὰ ὁποῖα συνιστῶσι τὸ κυριώτερον μέρος τοῦ πλούτου των, καὶ ἀσφαλῆ κατοικίαν δι' ἑαυτοὺς καὶ τὰς οἰκογενείας των. Πρῶίμα τὸ ἔαρ καταβαίνουν εἰς τὰς πεδιάδας διὰ νὰ γεωργήσωσι, καὶ τὸ φέρος διὰ νὰ θερίσωσι. Τὰ προϊόντα τῆς γῆς εἶναι ποικίλα· αἱ κοιλάδες εἶναι γονιμώταται, καὶ ἐκτὸς παντοειδῶν γεννημάτων, παράγουσιν ἀμπόλου λίνον, βαμβάκιον, καπνόν, καὶ μάννα, τὸ ὁποῖον ἐνταῦθα χρησιμεύει ἀντὶ ζαχαρέως.

Ἄλλ' ἐξαιρετὸν χαρακτηριστικὸν ἔχουν οἱ Κούρδοι τὸ φιλάρπαγον. Ἡ ληστεία παρ' αὐτοῖς εἶναι φυσικὸν ἐνασχόλημα· καὶ πᾶς ἀτυχῆς ξένος, ὁ ὁποῖος ἤθελε πέσειν εἰς χεῖράς των, θεωρεῖται ὡς νόμιμος λεία. Ἄν ὁ δύστηνος ἦναι πτωχὸς καὶ ῥακένδυτος, ξυλοκοπεῖται αὐστηρὰ διότι δὲν ἔφερεν ἰκανὴν ἰδιοκτησίαν, ὥστε νὰ ἀνταμειψῇ τοὺς κόπους τῶν ἀρπάγων. Εἶναι δὲ οὐχὶ μόνον τολμηροὶ λησταί, ἀλλὰ καὶ ἐπιτήδειοι κλέπτει· ὅλοι σχεδὸν οἱ περιηγητὰ ἢ ληστεύονται, ἢ, πρὸς ἀποφυγὴν τούτου, φιλοδωροῦσι πλουσιοπαρόχως.

Τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν ἐνεργῶν ἐπιεικῶς οἱ ἄρχοντες τῆς Κουρδιστάν, ὑπακούονται δὲ μεθ' ἰλαρότητας. Πάντοτε ἀποβλέπουσι τὰ μέγιστα εἰς τὰ ἔθιμα καὶ τὰς προλήψεις τοῦ ἔθνους. Παράδειγμα τούτου ἀξιοσημείωτον συνέβη, ὅτε ὁ Ἰππότης Ἰωάννης Μάλκολμος ἐπεσκέφθη τὴν Περσίαν ἐν ἔτει 1810. "Ἡμῖν," λέγει, "ἐσκηνωμένοι εἰς κώμην ὀνομαζομένην Ζάγαν, ἀπέχουσαν εἰκοσιπέντε μίλια τῆς Σέννας, μητροπόλεως τῆς Ἀρδεάνας. Ὁ συνοδεύων με ἀξιωματικὸς ἐκ μέρους τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐπαρχίας με εἰδοποίησεν, ὅτι ἄνθρωπός τις ἀπὸ τὴν φυλὴν Σουρσοῦρ (οἰκογενεαί τινες τῆς ὁποίας ἦσαν ἐσκηνωμένοι ἐντὸς ἐνὸς μιλίου) εἶχε φονεύσειν τὸν πατέρα του τὴν προτεραίαν. 'Φυσικά,' εἶπα ἐγὼ, 'ὁ φονεὺς πρέπει νὰ θανατωθῇ.' Δὲν τὸ φρονῶ, ἀπεκρίθη ὁ ἀξιωματικὸς· 'αὐτὸς ὁ ἴδιος κληρονομεῖ, καὶ κἀνεὶς δὲν ὑπάρχει νὰ ζητήσῃ τὸ αἷμά του.' 'Ἄλλ' ὁ ἡγεμὼν τοῦ τόπου δὲν θέλει φροντίσειν νὰ μὴ ἐκφύγῃ ὁ πατροκτόνος; 'Ὁ ἡγεμὼν,' ψυχρῶς ἀπήντησεν ἐκεῖνος, 'δὲν δύναται νὰ ἐπεμβῇ εἰς τοιαύτην περίστασιν, πλὴν ἂν ἐπικληθῶσιν αὐτόν· καὶ τέλος πάντων,' εἶπεν, 'ἂν συζητηθῇ τὸ πρᾶγμα, θέλει γένειν συμβιβασμὸς τις διὰ χρημάτων. Μεταξὺ τῶν Κούρδων, οἵτινες πάντοτε πολεμοῦν, ἡ ζωὴ ἐνὸς δραστηρίου νέου ἀξίζει πολὺ μᾶλλον παρὰ ν' ἀφαιρηθῇ δι' ἑνα νεκρὸν γέροντα!'"

Ἡ Κουρδιστάν ἔχει μὲν διαφόρους πόλεις, ἀλλ' αἱ στρατιωτικαὶ αὐτῆς φυλαὶ σπανίως συνέρχονται κατὰ μέγα πλῆθος. Ὁ ἡγεμὼν τῆς Ἀρδεάνας ζῆ ἐν μεγάλῃ τρυφῇ καὶ πολυτελείᾳ εἰς τὴν ἑαυτοῦ πρωτεύουσαν, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι φαίνονται ὡς ἐπιτοπλεῖστον εὐποροῦντες. Τούτων ἡ κατάστασις εἶναι πάντῃ ἀντίθετος εἰς τὴν τοῦ γειτονικοῦ ἀγροικοῦ πληθυσμοῦ, οἵτινες καυχῶνται εἰς τὴν ἀτακτὸν ἐλευθερίαν των· καὶ ἐνῶ χαίρουσιν εἰς τὴν πομπὴν καὶ μεγαλοπρέπειαν τοῦ ἡγεμόνος καὶ τῶν ἀρχηγῶν εἰς τοὺς ὁποίους ὀφείλουσι κληρονομικὴν πίστιν, θεωροῦσι μετ' ἑλέους καὶ περιφρονήσεως τὴν ἥττον φιλοπόλεμον, μᾶλλον δὲ πεπολιτισμένην κοινότητα, ὑφ' ἧς οἱ ἄρχοντές των ἀμέσως περικυκλοῦνται. Τὰς γνώσεις πάντοτε περιεφρόνησαν, θρησκείαν δὲ μόλις γνωρίζουσι. Πρεσβεύουσι μὲν τὴν πίστιν τοῦ Μωάμεθ, ἀλλ' ἐν γένει ἐπίσης ἀδιαφοροῦν περὶ τῆς οὐσίας καὶ τῶν τελετῶν αὐτῆς. Ὁ προσηρημένος περιηγητὴς Μάλκολμος εὐρῆκε τεσσαράκοντα οἰκογενείας Νεστοριανῶν εἰς τὴν Σένναν, ἐξ ὧν οἱ προύχοντες ἐπεσκέφθησαν αὐτὸν μετὰ τοῦ ἱερέως των. Πολλοὶ τῆς αὐτῆς αἰρέσεως εὐρίσκοντο εἰς τὴν Κουρδιστάν, οἵτινες εἶχον διατρίψειν ἐκεῖ ἀφοῦ πρῶτον διεχωρίσθησαν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας, τουτέστι δεκατρεῖς ἑκατονταετηρίδας.

ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΤΟΥ ΑΛΗΘΙΝΟΥ ΦΙΛΟΥ.

ΠΕΡΙ τοῦ ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖον καλεῖς φίλον σου, εἶπέ με, κλαίει μετὰ σοῦ ἐν καιρῷ θλίψεως; Σ' ἐπιπλήττει εἰλικρινῶς κατὰ πρόσωπον, ἐνῶ ἄλλοι σὲ περιγελοῦν ἢ σὲ μέμφονται ἐκ τῶν ὀπισθεν; Τολμᾷ νὰ σὲ ὑπερασπισθῇ, ὁπότεν ἡ συκοφαντία κρυφίως διευθύνῃ κατὰ τῆς ὑπολήψεώς σου τὰ θανατηφόρα βέλη τῆς; Σὲ ἀναγνωρίζει μετὰ τὴν αὐτὴν προθυμίαν, καὶ φέρεται πρὸς σὲ μετὰ τὴν αὐτὴν φιλικὴν περιποίησιν, ἔμπροσθεν τῶν ἀνωτέρων σου κατὰ τὸν βαθμὸν καὶ τὴν τύχην, ὡς καὶ ὁπότεν ἡ ὑπερηφανία ἢ κενοδοξία δὲν ἐμποδίσῃ τὰ τῆς φιλίας δικαιώματα; Ἐὰν δυστυχίαι καὶ ζημίαι σὲ ἀναγκάσωσι ν' ἀποσυρθῆς εἰς βίον ταπεινότερον, ὅπου δὲν ἔμπορεῖς νὰ κάμνης τσαούτην ἐπίδειξιν, ἢ νὰ ὑποδέχεσαι τοὺς φίλους σου μετὰ τὴν αὐτὴν ἐλευθεριότητα ὡς ἀρχήτερα, εὐφραίνεται ἀκόμη εἰς τὴν συναστροφὴν σου, καὶ ἀντὶ βαθμηδὸν νὰ μετριάξῃ τὰς μετὰ σοῦ ἀκερθεῖς σχέσεις του, χαίρει ὀνομάζων σὲ φίλον, καὶ σὲ βοηθεῖ νὰ ὑποφέρῃς μεθ' ἰλαρότητας τὸ βᾶρος τῶν δυσπραγιῶν σου; Ὅποτεν ἡ ἀσθένεια σὲ διώξῃ ἀπὸ τὸν εὐθυμον καὶ πολυάσχολον κόσμον, σὲ ἀκολουθεῖ εἰς τὸ ζοφερὸν καταγῶγιον, σ' ἀκραζέεται μετὰ προσοχῆς, καὶ χορηγεῖ τὸ βάλαμον τῆς παρηγορίας εἰς τὸ λειποθυμοῦν πνεῦμά σου; Καὶ τέλος, ὁπότεν ὁ θάνατος διασχίσῃ πάντα γῆινον δεσμὸν, ἐπιχύνει δάκρυον εἰς τὸν τάφον σου, καὶ διατηρεῖ τὴν μνήμην τῆς ἀμοιβαίας φιλίας σας ὡς ἀναφαίρετον θησαυρόν; Ὁ μὴ πράττων ταῦτα πάντα ἐνδέχεται νὰ ἦναι σύντροφος, κόλαξ, ἀπατεῶν σου,—ἀλλὰ, πιστευσέ με, δὲν εἶναι φίλος σου.